

Det danske Aarsmøde 1906.

Af Thade Petersen.

~~~~~

Det femte danske Aarsmøde fandt Sted i Skærbæk Søndag den 10. og Mandag den 11. Juni 1906. Som en Ejendommelighed ved dette i Modsætning til de tidligere Aarsmøder maa nævnes, at kun en af vore tre Talsmænd i den tyske Rigsdag og præsiske Landdag, nemlig Landdagsmand Julius Nielsen, Damager, var i Stand til at overvære Mødet og deltage i Arbejdet. Rigsdagsmand, Redaktør Jessen, Flensborg, laa nemlig ved den Tid dødssyg i Berlin, og Landdagsmand H. P. Hanssen, Aabenraa, sad i Fængslet i Neumünster for at afsone tre Maaneders Fængselsstraf, han var bleven idømt for en Fornærmelse mod Landraad Becherer i Haderslev og Amtsforsander Valentin i Tyrstrup. Denne Fornærmelse skulde findes i en Artikel om Køllerpolitikken i Sønderjydske Aarbøger 1904.

Til Trods for denne ret følelige Mangel ved Mødet var det dog udmærket besøgt, bedre endda end noget tidligere Aarsmøde. Foruden de Sendemænd fra Kredsene og de særlig Indbudte, der var mødt — tilsammen

i et Antal af omtrent 140 — deltog omtrent halvtredje Hundrede Mænd i Generalforsamlingerne, mens de offentlige Møder, der maatte afholdes i et Telt, overværedes af omtrent 900 Mennesker.

Sprogforeningens Generalforsamling

var som sædvanlig det første Punkt paa Dagsordenen. Foreningens Formand, Tobaksfabrikant M. Andresen, Aabenraa, aflagde først Beretning om dens Virksomhed i Aarets Løb. Af Bøger var der bleven udsendt 16,463 Bind, deraf 3,394 til Indlemmelse i Bogsamlingerne og 13,069 til Uddeling i Hjemmene. Desuden var der bleven uddelt 3505 Eksemplarer af et Billede: „Kong Georg modtages af Kong Kristian paa Fredensborg Slotstrappe“. Til de mere truede Egne Syd for Tønder - Tinglevlinjen var der af Bøgerne sendt 583 Bind, af Billederne 110 Eksemplarer. Af ny Kredse var bleven oprettede Fjelstrup II og Vodder II. Af Medlemmerne var 38 døde og 85 udmeldte. Der var imidlertid indmeldt 358. Fremgangen var altsaa 235, og Medlemsantallet udgjorde nu 2904. Retsforfølgelsen mod den blaa Sangbog, der begyndte med Beslaglæggelse den 6. Maj 1905, endte først den 4. Maj 1906 ved Landretten i Flensborg. Udfaldet af den var, at alle de Anklagede blev fuldstændig frikendte, mens alle Omkostninger ved Sagen paalagdes Statskassen. Under denne Proces var det af Domstolene bleven fastslaaet, at de Politiforordninger af 1865 og 1866, som Retsforfølgelsen hvilede paa, endnu stod ved Magt, at kun de fire Sange i Bogen („Brat af Slaget rammet“, „Er Skolen for andre“, „Slesvig

vort elskede“ og „Skal Sønderjylland skilles“), der antoges at være digtede efter Afstaaelsen i 1864, var ophidsende, og at Sangbogens Indhold som saadant ikke var strafbart. Den kan uhindret trykkes, fremlægges offentligt og bruges paa Møder. Dommen havde for Resten lydt paa Frifindelse, fordi det ikke kunde bevises, at Bogen var bleven solgt i de sidste 3 Maa-
neder før Beslaglæggelsen.

Foreningens Kasserer, Kaptejn Fischer, Aabenraa, fremlagde Regnskabet, der balancerede med 9,820 Mk. 51 Pg. At Indtægterne var saa meget mindre end Aaret tilforn, laa i, at Salgssummen for Hovslund Mølle og flere store frivillige Bidrag da havde drevet dem i Vejret. Disse Penge stod nu i Foreningens Ejendom „Folkehjem“ i Aabenraa.

Til Medlemmer af Bestyrelsen genvalgtes Fabrikant *M. Andresen* og Kaptejn *C. C. Fischer*, Aabenraa, og til Medlemmer af Tilsynsraadet Landdagsmand *H. P. Hunssen*, Aabenraa, Gaardejer *J. N. H. Skrunsaager*, Københoved, Rentier *L. Middelheus*, Aabenraa, og Gaardejer *Andreas Svendsen*, Hjemsted.

Bestyrelsen bestaar nu af de to ovennævnte og Tilsynsraadet bestod foruden de fire ovennævnte af Gaardejer *Jørgen Alexandersen*, Sottrup, Rentier *Nis Callesen*, Lerskov, Gaardejer *Jørgen Iversen*, Svejrup, Redaktør *Jessen*, Flensborg,¹⁾ Godsejer *H. Å. Knudsen*, Trøjborg,²⁾ Gaardejer *Hans Petersen*, Rørkær, Købmand *Hans Ries*, Aabenraa, og Rentier *P. Skau*, Bukshave.

---

¹⁾ Død den 22. Juli i Aar.

²⁾ Nu i Fredericia.

Skoleforeningens Generalforsamling.

Af den Beretning, Skoleforeningens Formand, Gaardejer A. T. Hansen fra Randerup, aflagde om Foreningens Virksomhed i 1905, fremgik, at den slet ingen Retssager havde haft, og at Skræmmepolitikens Resultater over for den havde været mindre end før. Der var udmeldt 196 Medlemmer, deraf var de 55 afgaaet ved Døden. Derimod var der bleven optaget 337 ny Medlemmer. Der havde altsaa været en Tilgang af 141, og Medlemsantallet var den 31. December 3935. Siden da var der yderligere kommen 235 til. Der var ydet Skolehjælp til 250 Unge, 172 i Vinter- og 78 i Sommerhalvaaret. Af dem havde 130 været paa Efterskole, 101 paa Hojskole, 10 paa Landbrugs-, 4 paa Mælkeri- og 5 paa Handelshojskole. Af Eleverne var 133 Karle og Drengene, 117 Piger. Foruden af de 130, Foreningen havde hjulpet paa Efterskolerne ved Grænsen, havde disse været besøgt af 70 Drengene og Piger herovre fra. I alt havde Foreningen indtil nu ydet Støtte til 2928 Unge til Skolebesøg i Kongeriget. Af de 250, der havde faaet Hjælp sidste Aar, var 98 Børn af mindre velstillede Gaardmænd, 60 af Landbolsmænd, Kaadnere og Parcellister, 42 af Husmænd og Arbejdsmænd og 50 af Næringsdrivende, for største Delen Landsbyhaandværkere.

Regnskabet balancerede med 18,184 Mk. 35 Pg.

Til Medlemmer af Tilsynsraadet genvalgte de tre, der efter Tur skulde gaa af, nemlig Gaardejerne *H. Tychsen*, *Frøslev*, *Jørgen Iversen*, *Svejrup*, og *Andr. Petersen*, *Korntved*. Foruden dem er for Tiden Gaardejerne *Johan Andresen*, *Ullerup*, *L. Jacobsen*, *Brøns*

Mølle, *Falle Lildholdt*, Løjtkirkeby, *Chr. Michaelsen*, Kastvraa, *Hans Smidemand*, Stolbro, og *Fr. Vognsen*, Skønholdt, Medlemmer af Tilsynsraadet, mens Bestyrelsen bestaar af Formanden, Gaardejer *A. T. Hansen*, Randerup, og Kassereren, Rentier *H. Thomsen* (Roost) i Gl. Haderslev.

Offentlige Møder.

Umiddelbart efter de to Generalforsamlinger afholdtes et offentligt Møde, ved hvilket Landdagsmand Julius Nielsen, Damager, talte om vort praktiske politiske Arbejde, særlig det, der maa udføres i den preussiske Landdag. Han nævnte som to Særinteresser, der for Tiden navnlig maa arbejdes for: Optantspørgsmaalets Løsning og Opnaaelsen af borgerlig Ligestilling. Med Hensyn til det førstnævnte skildrede han Landdagsmand H. P. Hanssens Arbejde for det og nævnte som Frugt af dette den Stemning, der blandt tyske Politikere og i Regeringskredse var skabt for en Løsning af Spørgsmaalet. I sin Omtale af vor Mangel paa borgerlig Ligestilling skildrede Taleren indgaaende den Uret, der øvedes imod os paa Grundlag af Kredskommunalloven, idet han fremdrog Haderslev Kreds som Eksempel, hvor 21 Grundejere med 120,000 Mark Nettoudbytte vælger lige saa mange Kredsdagsmænd som 3750 Ejere med 1,900,000 Mark Nettoudbytte.

Saa vel efter dette Foredrag som ved den tvangfri Sammenkomst efter Aftensmaaltidet holdtes der efter Sædvane en Del Taler om forskellige politiske og nationale Emner. Tandlæge Smith af Haderslev frem-

kaldte en Drøftelse af, hvorvidt det vilde være formaalstjenligt, at Ungdommen lærte mere Tysk.

Fra Mødet afsendtes et Telegram til hver af de to fraværende Repræsentanter, Jessen og Hanssen.

Vælgerforeningens Generalforsamling.

Efter at Deltagerne i Mødet Mandag Morgen havde gjort en Køretur ud igennem Marsken, særlig for at se Landvindingsarbejdet ved Havet, fandt Vælgerforeningens Generalforsamling Sted Kl. 10^{1/2}. Ifølge dens Aarsberetning var der udmeldt 234 Medlemmer, hvoraf 38 ved Dødsfald, mens der var indmeldt 296, saa at der var en Tilgang af 62. Det samlede Medlemsantal var derefter 3291. Foreningens Regnskab viste en Udgift af 2,312 Mk. 8 Pg. og — Beholdningen fra 1904 medregnet — en Indtægt af 5,849 Mk. 62 Pg. Aaret sluttede saaledes med en Kassebeholdning af 3,537 Mk. 54 Pg.

De afgaaende Medlemmer af Bestyrelsen og Tilsynsraadet genvalgte alle ved Kaaring. Bestyrelsen bestod derefter af Formanden, Rentier *P. Reimers*, Sønderborg, Kassereren, Redaktør *J. Moldt*, Sønderborg,¹⁾ og Sekretæren, Gaardejer *N. Nissen*, Nordborg. Medlemmer af Tilsynsraadet var den siden da afdøde Rigsdagsmand *Jessen*, Flensborg, og Landdagsmændene *H. P. Hanssen*, Aabenraa, og *Julius Nielsen*, Damager, som selvskrevne. Medlemmer fremgaaet af Valg er desuden Rentier *S. Amorsen*, Haderslev, Møller *A. Boysen*, Tørning Mølle, Rentier *G. Budach*, Horn-

---

¹⁾ Død den 13. September i Aar.

skov, Rentier *Nis H. Callesen*, Lerskov, Gaardejer *R. P. Clausen*, Smedager, Gaardejer *C. Finnemann*, Taarning, Kaptejn *C. C. Fischer*, Aabenraa, Gaardejer *H. Hansen*, Nejs, Rentier *F. C. Hansen*, Løjtertoft, Fabrikant *A. P. Jürgensen*, Graasten, Gaardejerne *Kr. Jensen*, Ballum, og *M. Mathiesen*, Bylderup, Grosserer *L. Paulsen*, Flensborg, Rentier *P. Skau*, Bukshave, og Gaardejerne *J. N. H. Skrunsager*, Københoved, *Martin Simonsen*, Flovt, *Th. Thomsen*, Toghale, og *P. J. Tønder*, Birkelev.

Jærnfondet

ejede ifølge de Oplysninger, Landdagsmand *Julius Nielsen* gav, ved Aarets Slutning 15,725 Mk. 50 Pg. i Obligationer og rede Penge. Det var omtrent 6000 Mark mere end i Fjor. Der var desuden tegnet Bidrag til et Beløb af 16,050 Mk., saa at Fondet nu i Virkesheden raadede over 31,775 Mk.

Den af Vælgerforeningens Bestyrelse og Tilsynsraad valgte Bestyrelse for Fondet bestaar af Landdagsmand *Julius Nielsen*, Damager, som Formand, Rentier *H. Thomsen* (Roost), Gml. Haderslev, som Næstformand, og desuden af Gaardejerne *P. Grau*, Pøl, *Falle Lildholdt*, Løjt kirkeby, og *H. Petersen*, Rørkær, Grosserer *L. Paulsen*, Flensborg, og Mejeriejer *J. Zachariassen*, Dybbøl. Kasserer for Fondet uden at være Medlem af Bestyrelsen er Redaktør *M. C. Mathiesen*, Gml. Haderslev.

Det vedtoges, at Mødet næste Aar skulde afholdes i Aabenraa den 11. og 12. Juni.